

ЖИТТЄВИЙ шлях Тараса Григоровича Шевченка

* Тарас Григорович Шевченко

Дата народження - 9 березня 1814 року.

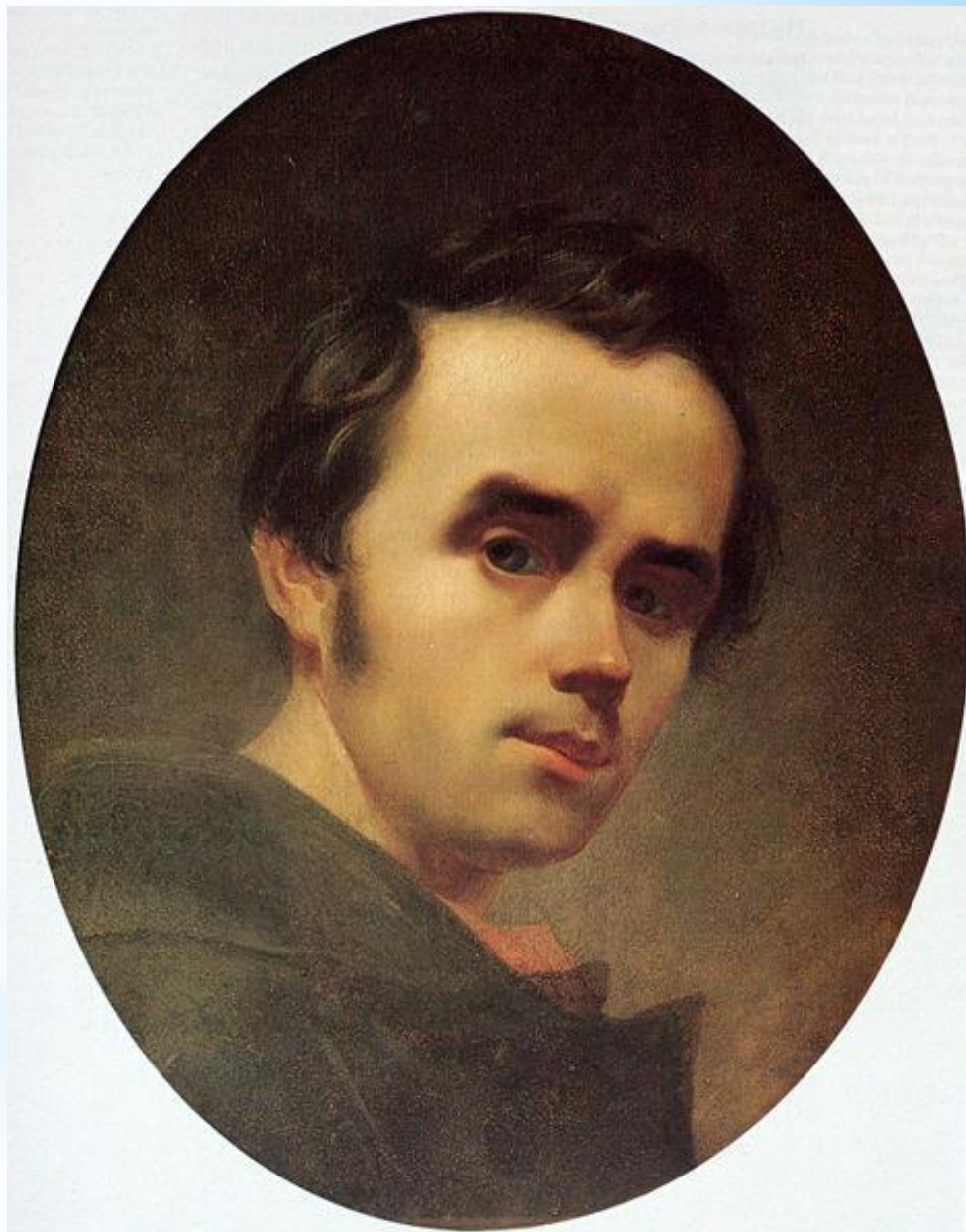
Місце народження – с.Моринці, Черкаська область.

Рід діяльності – видатний український поет,
прозаїк, етнограф, драматург, художник,
політичний і громадський діяч

Дата смерті – 10 березня 1861 року

Місце смерті – м. Петербург

*Тарас Григорович Шевченко народився 9 березня 1814 року в селі Моринцях Звенигородського повіту Київської губернії (тепер Черкаська область) у родині кріпаків Григорія і Катерини Шевченків. Батько Тараса був хліборобом, до того ж умів читати й писати.

*Коли Тарасові було два роки, родина переїхала до села Кирилівка.

* У 1822 році батько віддав сина в науку до дяка. 1823 року померла мати Тараса. Батько одружився вдруге з Терещенчихою, яка мала трьох своїх дітей. З того часу в родині точилися постійні сварки між батьком і мачухою, між дітьми.

* Після смерті батька мачуха вижила пасинка з батьківської оселі, і Тарас жив у кирилівського дяка-п'яниці Петра Богорського.

У 1829 році Тарас став служником-козачком пана Енгельгардта, згодом переїхав з ним до Петербурга. У 1832 році пан віддав Шевченка до живописних справ цехового майстра Ширяєва (здібності до малярства виявилися в Тараса дуже рано: ще змалку крейда й вуглинка були для нього неабиякою радістю, а прагнучи стати художником, хлопець побував у трьох церковних малярів. Проте жоден з них не виявив у хлопця таланту). Хоч від жорстокого маляра Тарасові не раз діставалося, але він терпів знущання задля омріяного мистецтва. Хлопець чимало малював з натури.

- * 22 квітня 1838 року Тараса було викуплено у поміщика Енгельгардта з кріпацтва відомим російським художником - живописцем К.П.Брюловим, російським поетом В.А. Жуковським, видатним російським художником-новатором О.Г. Венеціановим. Цього ж року він став вільним слухачем Академії мистецтв, а згодом одним з найулюбленіших учнів видатного російського художника Брюллова. Юнак поглинав книги з мистецтва, всесвітньої історії слухав лекції з анатомії, фізіології, зоології, часто бував у театрах і музеях.
- * У 1838 році Шевченко знайомиться з художником Штернбергом.
- * У січні 1839 його зарахували пансіонером Товариства заохочення художників. У квітні цього ж року Шевченка нагородили срібною медаллю 2-го ступеня за малюнок з натури.
- * У 1840 році його нагороджено срібною медаллю 2-го ступеня за першу картину олійними фарбами "Хлопчик-жебрак дає хліб собаці".

* Одночасно митця захоплює літературна творчість.

У 1837 р. була написана балада "Причинна", у 1838 р. - поема "Катерина", елегія "На вічну пам'ять Котляревському", у 1839 р. - поезія "Тополя", "До Основ'яненка".

У 1840 р. побачила світ збірка творів Шевченка "Кобзар", що містила вісім творів: "Думи мої ...", "Перебендя", "Катерина", "Тополя", "Думка", "До Основ'яненка", "Іван Підкова", "Тарасова ніч". У 1841 р. вийшов альманах "Ластівка", де було вміщено п'ять творів Шевченка: баладу "Причинна", поезії "Вітре буйний", "На вічну пам'ять Котляревському", "Тече вода в синє море...", перший розділ поеми "Гайдамаки" - "Галайда", та окремим виданням вийшла поема "Гайдамаки".

У вересні того ж року Шевченка відзначено третьою срібною медаллю 2-го ступеня за картину "Циганка-ворожка". З під рук Шевченка виходять малюнки "Козацький бенкет" – 1838 р., "Натурниця" – 1840 р. та низка портретів. Він ілюструє чимало художніх творів.

* Деякі картини Тараса Шевченка:

11. ПОРТРЕТ С. П. ГРЕБИНКИ.
Академия. 1837.

98. ПОРТРЕТ ПЕТРА I.
Гравюра. [1844].

- * 5 квітня 1847 року Шевченка було заарештовано і відправлено до Петербурга. Тут, у казематі, він провів квітень і травень. Проте його звинувачували, головним чином, не в участі в Кирило-Мефодіївському братстві, а в написанні революційних творів.
- * Після закінчення слідства поет засланий до Оренбурзького окремого корпусу рядовим солдатом на 10 років без права писати та малювати. Але Шевченко продовжував писати, ховаючися від унтерів та офіцерів, на випадково знайдених шматках обгорткового паперу оцупком олівця, хтозна-як добутого.
- * У 1848 році поета взяли художником у наукову експедицію під керівництвом О. Бутакова для вивчення й опису Аральського моря. Уже в дорозі на острів Кос-Арал Тарас Григорович чимало малював — і від цього повеселішав. На Кос-Аралі він жив бідно, зате не відчував тягари солдатчини, багато читав, малював, писав. Але після доносу, у поета було вчинено обшук, Тарас Григорович, попереджений друзями, спалив майже всі свої папери (листи, малюнки, різні записи), тільки «захалявні книжечки», передав на зберігання.

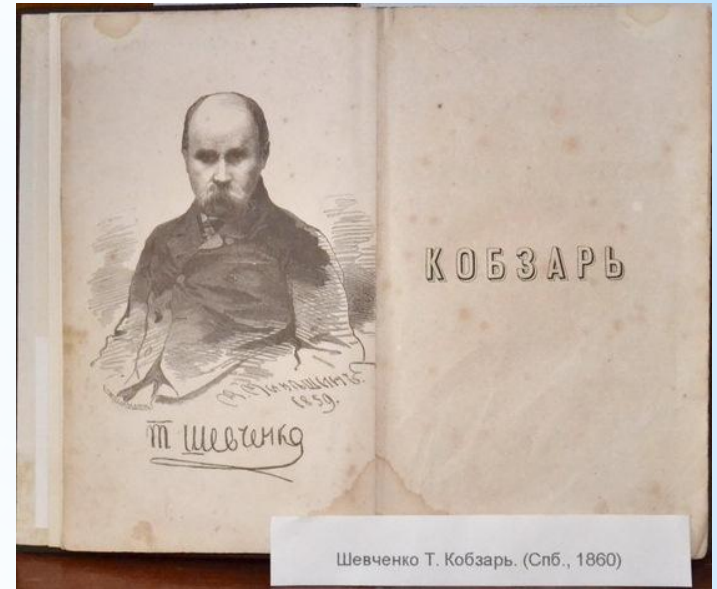
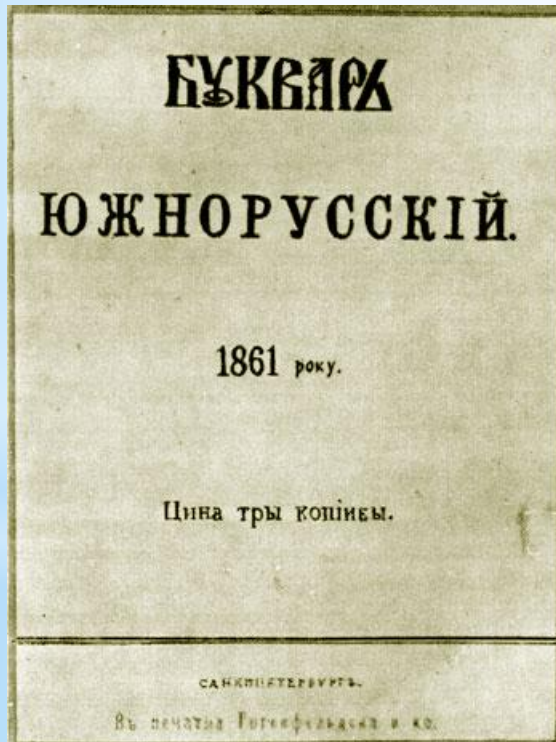
* У 1850 році Шевченка переведено до Новопетровського укріплення — на півострові Мангишлак. Умови тут були жахливими. Шевченка протримали майже сім років. Для нагляду за ним було прикріплено єфрейтора, котрий мав ходити за поетом, як тінь, і стежити за тим, щоб Тарас Григорович не міг ні писати, ні малювати. На муштру він мусив ходити навіть хворим, а хворів він безперервно два роки — цингою та золотухою.

* На початку 1857 року друзі поета отримали царський дозвіл на його звільнення, але офіційного дозволу Тарасу Григоровичу довелося чекати аж до серпня. Його повернення до Петербурга вітали всі прогресивні сили країни. У 1859 році Шевченко отримав дозвіл повернутися в Україну. Але за революційну агітацію серед селян його знову заарештували та звеліли виїхати до Петербурга.

* 4 вересня 1860 року Рада Академії мистецтв надала Шевченкові звання академіка-гравера.

* Цього ж року виходить нове видання «Кобзаря».

Шевченко багато працює: пише вірші, створює нові гравюри, стежить за поширенням свого «Букваря», планує видання кількох підручників

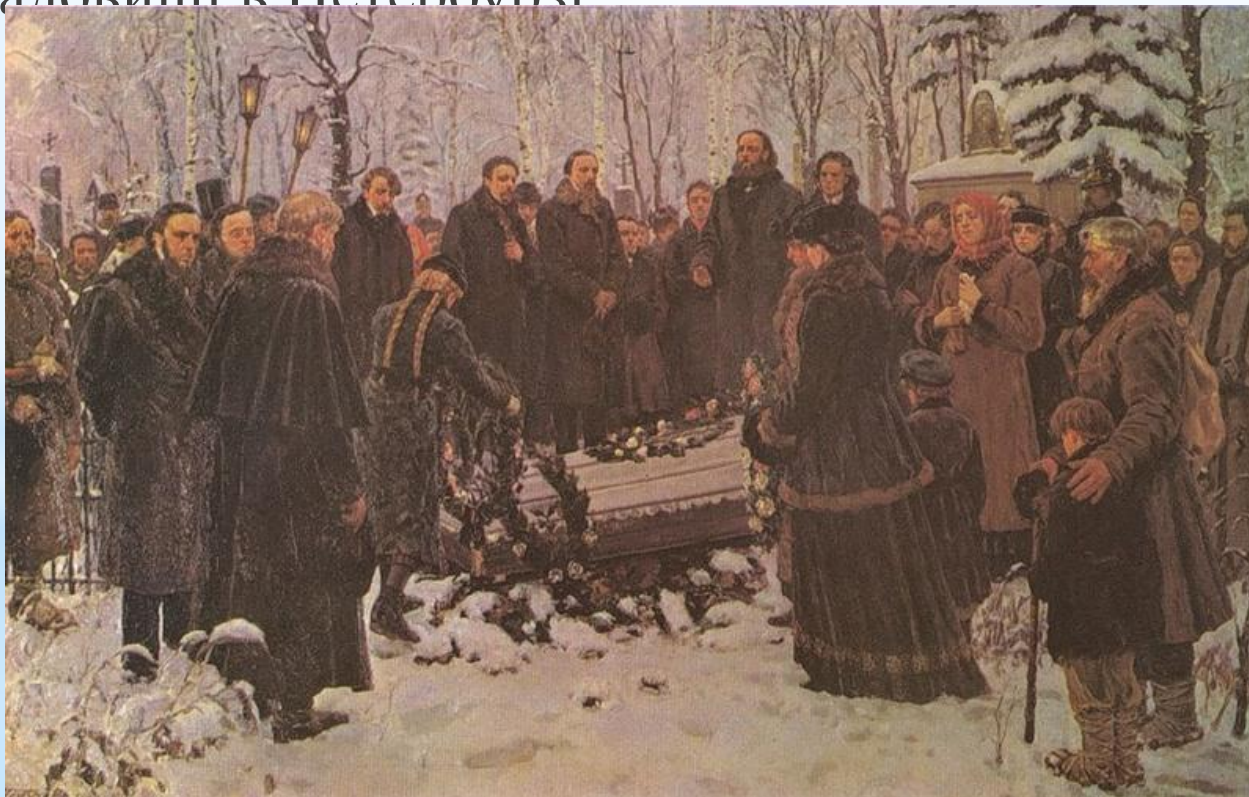

* Тарас Шевченко - не лише поет і прозаїк, а й драматург. Написав він декілька п'єс, але повністю збереглися лише драма "Назар Стодоля" та уривок з історичної драми "Микита Гайдай", в якій ідеться про національно-визвольну війну українського народу проти польської шляхти під керівництвом Богдана Хмельницького. Устами сотника Микити Великий Кобзар закликав слов'янські народи до братерства.

* 10 березня 1861 року о 5 годині 30 хвилин ранку помер Тарас Григорович Шевченко. Над домовиною Шевченка в Академії мистецтв виголошено промови українською, російською та польською мовами. Поховали поета спочатку на Смоленському кладовищі в Петербурзі

* 26 квітня 1861 року домовину із тілом поета поїздом повезли до Москви. На Україну труну везли кіньми. До Києва прах Шевченка привезли 6 травня увечері, а наступного дня його перенесли на пароплав "Кременчуг". 8 травня пароплав прибув до Канева, й тут, на Чернечій (тепер Тарасова) горі, поета поховали. Над ним насипали високу могилу, вона стала священним місцем для українського та інших народів світу.

Літературна спадщина Шевченка:

- * «Кобзар»;
- * 9 повістей (із 20-ти задуманих);
- * п'єса «Назар Стодоля»;
- * уривки драматичних творів;
- * щоденник та листи.

На закінчення хочу передати вам слова Павла Івановича Зайцева, який написав чудову книжку про життя і творчість Тараса Григоровича Шевченка:

"Все йде, все минає...Але він буде так довго безсмертний, як довго існуватиме Україна".

Дякую за увагу!

